

Instytut Elektrotechniki Teoretycznej i Systemów Informacyjno-Pomiarowych Zakład Elektrotechniki Teoretycznej i Informatyki Stosowanej

Praca dyplomowa inżynierska

na kierunku Informatyka w specjalności Inżynieria oprogramowania

Implementacja środowiska Kubernetes na maszynach bezdyskowych

Krzysztof Nazarewski

nr albumu 240579

promotor mgr inż. Andrzej Toboła

WARSZAWA 2018

Implementacja środowiska Kubernetes na maszynach bezdyskowych

Streszczenie

Celem tej pracy inżynierskiej jest przybliżenie czytelnikowi zagadnień związanych z systemem Kubernetes oraz jego uruchamianiem na maszynach bezdyskowych.

Zacznę od wyjaśnienia pojęcia kontenerów, problemu orkiestracji nimi i krótkiego teoretycznego przeglądu dostępnych rozwiązań. Opiszę czym jest Kubernetes, jaką ma architekturę oraz przedstawię podstawowe pojęcia pozwalające na zrozumienie i korzystanie z niego. Opis Kubernetes zakończę przedstawieniem sposobów jego uruchomienia na maszynach bezdyskowych.

Następnie przeprowadzę krótki teoretyczno-praktyczny przegląd systemów operacyjnych i sposobów uruchamiania Kubernetes na nich.

Po ich wybraniu przeprowadzę testy na sieci uczelnianej, a na koniec doprowadzę ją do stanu docelowego pozwalającego na przeprowadzenie laboratoriów Kubernetes.

Słowa kluczowe: Kubernetes, konteneryzacja, orkiestracja, maszyny bezdyskowe

Implementing Kubernetes on diskless machines

Abstract

Primary goal of this document is to present basic concepts related to Kuberentes and running it on diskless systems.

I will start with explaining what are containers, problem of their orchestration and I will theoretically inspect available solutions.

I will describe what is Kuberentes, provide overview of it's architecture and basic concepts allowing to understand and use it. I will end the description with overview of it's provisioning tools working on diskless systems.

Then I will research and conduct brief practical tests of available operating systems and provisioning tools.

After selecting solutions I will conduct practical tests on university network and finally configure Kubernetes to run the network.

 $\textbf{Keywords:} \ \text{Kubernetes, containerization, or chestration, diskless systems}$

POLITECHNIKA WARSZAWSKA WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

OŚWIADCZENIE

Świadom odpowiedzialności prawnej oświadczam, że niniejsza praca dyplomowa inżynierska pt. Implementacja środowiska Kubernetes na maszynach bezdyskowych:

- została napisana przeze mnie samodzielnie,
- nie narusza niczyich praw autorskich,
- nie zawiera treści uzyskanych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Oświadczam, że przedłożona do obrony praca dyplomowa nie była wcześniej podstawą postępowania związanego z uzyskaniem dyplomu lub tytułu zawodowego w uczelni wyższej. Jestem świadom, że praca zawiera również rezultaty stanowiące własności intelektualne Politechniki Warszawskiej, które nie mogą być udostępniane innym osobom i instytucjom bez zgody Władz Wydziału Elektrycznego.

Oświadczam ponadto, że niniejsza wersja pracy jest identyczna z załączoną wersją elektroniczną.

Spis treści

1	\mathbf{W} stęp					
	1.1		3			
	1.2	Cel pracy inżynierskiej	4			
2	Prz	Przegląd pojęć i systemów związanych z konteneryzacją				
	2.1	Open Container Initiative	5			
	2.2	Docker	5			
	2.3	Dostępne rozwiązania zarządzania kontenerami	6			
3	Kul	bernetes 8	8			
	3.1	Administracja, a korzystanie z klastra	3			
	3.2	Konfiguracja klastra	3			
	3.3	Infrastruktura Kubernetesa	9			
	3.4	Architektura	3			
	3.5	Kubernetes Dashboard	7			
	3.6	Kubernetes Incubator	7			
	3.7	Administracja klastrem z linii komend 1'	7			
	3.8	Administracja klastrem za pomocą narzędzi graficznych 19	9			
	3.9	Lista materiałów dodatkowych)			
4	Sys	temy bezdyskowe 21	1			
	4.1	Proces uruchamiania maszyny bezdyskowej	1			
5	Prz	egląd systemów operacyjnych 23	3			
	5.1	Konfigurator cloud-init	3			
	5.2	CoreOS	5			
	5.3	RancherOS	ŏ			
	5.4	Project Atomic	6			
	5.5	Alpine Linux	7			
	5.6	ClearLinux	7			
	5.7	Wnioski 99	2			

6	\mathbf{Pra}	Praktyczne rozeznanie w narzędziach administracji klastrem				
	Kul	pernetes a	29			
	6.1	kubespray-cli	29			
	6.2	Rancher 2.0	31			
	6.3	OpenShift Origin	33			
	6.4	kubespray	37			
	6.5	Wnioski	38			
7	Uru	chamianie $Kubernetesa$ w laboratorium 225	39			
	7.1	Przygotowanie węzłów <i>CoreOS</i>	39			
	7.2	Przeszkody związane z uruchamianiem skryptów na uczelnia-				
		nym Ubuntu	40			
	7.3	Pierwszy dzień - uruchamianie skryptów z maszyny s6	42			
	7.4	Kolejne próby uruchamiania klastra z maszyny s2	42			
8	Dog	elowa konfiguracja w sieci uczelnianej	47			
	8.1	Procedura uruchomienia klastra	47			
	8.2	Sprawdzanie, czy klaster działa	50			
9	Rez	ultaty i wnioski	54			
\mathbf{A}	Wy	kaz skryptów	55			
	A.1	ipxe-boot	55			
	Δ 2	kubarnatas alustar	55			

Rozdział 1

Wstęp

W ostatnich latach na popularności zyskują tematy związane z izolacją aplikacji, konteneryzacją i zarządzaniem rozproszonymi systemami komputerowymi.

Sam problem izolacji systemów komputerowych istnieje już od dawna i dorobił się wielu podejść do jego rozwiązania:

- rozwijane od późnych lat 60 wirtualne maszyny dzielące się na dwa rodzaje:
 - systemowe lub inaczej emulatory maszyn, w uproszczeniu polegają na uruchamianiu kompletnego systemu operacyjnego, który nie zdaje sobie sprawy ze współdzielenia zasobów "myśląc", że posiada całą fizyczną maszynę na własność. Możliwe jest uruchomienie całkiem innego systemu operacyjnego jako gościa;
 - działające na poziomie procesu; oferują przede wszystkim izolację zależności i niezależność od systemu operacyjnego, można tu wyróżnić między innymi:
 - * interpretery (np. CPython lub Lua),
 - * kompilatory JIT (np. Jython, PyPy, LuaJIT, .NET),
 - * maszyny wirtualne języków programowania (np. Java lub V8);
- wprowadzony w roku 1979 chroot polegający na uruchomieniu procesu ze zmienionym drzewem systemu plików, z którego nie może się wydostać;
- parawirtualizacja, która jest podobna do systemowych wirtualnych maszyn, z tą różnicą, że przekierowuje zapytania systemowe do systemugospodarza. Ten typ wirtualizacji nie pozwala na uruchomienie całkiem innego systemu operacyjnego i wymaga kompatybilności systemu-

gościa. Przykładem jej implementacji są jailzFreeBSDlub $LXC\ (Linux\ Containers).$

1.1 Konteneryzacja

Pełna wirtualizacja systemów operacyjnych świetnie się sprawdza przy współdzieleniu zasobów sprzętowych z niezaufanymi użytkownikami. Na przykład w centrach danych lub usługach chmurowych.

Natomiast rozwój realnych aplikacji i usług internetowych dąży do izolacji jak najmniejszych ich części na poziomie pojedynczego procesu. Niektórzy idą dalej i rozbijają procesy na jeszcze mniejsze jednostki (tzw. mikroserwisy) ograniczając ich funkcjonalność do minimum.

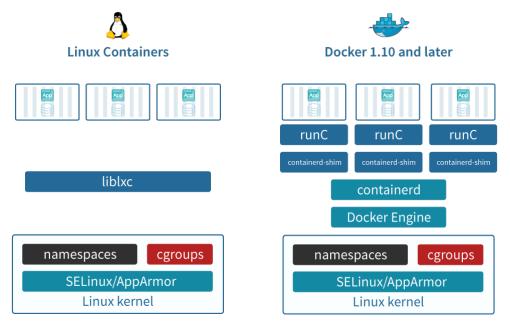
Zastosowanie w tym przypadku pełnej wirtualizacji skutkowałby nieproporcjonalnie dużym narzutem zasobów sprzętowych, a przez to finansowych, w stosunku do uruchamianej aplikacji. Standardowe narzędzia parawirtualizacji zmniejszają ten narzut, ale nadal jest znaczny i wymaga dalszej optymalizacji.

W ten sposób zrodziła się idea konteneryzacji. Polega ona na:

- uruchamianiu pojedynczych procesów,
- działaniu we w pełni skonfigurowanym środowisku niezależnym od innych procesów współdzielących system operacyjny,
- dążeniu do minimalizacji kosztów uruchamiania kolejnych procesów.

Warto tu zaznaczyć, że konteneryzacja nie jest jedynym narzędziem lub gotowym rozwiązaniem. Jest natomiast dobrze określonym zbiorem problemów i recept na ich rozwiązanie.

Konteneryzację realizuje się łącząc wiele istniejących lub nowych narzędzi optymalizowanych w konkretnym celu. Sytuację dobrze ilustruje poniższe porównanie LXC z Dockerem:

Jak widać na powyższej ilustracji zarówno LXC jak i Docker bazują na kernelu Linuxa, w tym: SELinux lub AppArmor, namespaces i cGroups. Różnią się natomiast implementacją samych kontenerów - LXC korzysta jedynie z liblxc, a Docker postanowił zaimplementować wielopoziomowy system: Docker Engine, containerd i runc.

1.2 Cel pracy inżynierskiej

Celem tej pracy jest: 1) przedstawienie podstawowych pojęć związanych z aktualnie najpopularniejszym rozwiązaniem zarządzania kontenerami o nazwie *Kubernetes*, 2) przegląd dostępnych rozwiązań oraz wdrożenie tego systemu w sieci uczelnianej na potrzeby prowadzenia laboratoriów ze studentami.

Wdrożenie w sieci uczelnianej wiąże się z koniecznością uruchomienia systemu z sieci na maszynach bezdyskowych.

Celem dodatkowym jest przeprowadzenie testów wydajnościowych klastra Kubernetes.

Rozdział 2

Przegląd pojęć i systemów związanych z konteneryzacją

Wiodącym, ale nie jedynym, rozwiązaniem konteneryzacji jest Docker.

2.1 Open Container Initiative

Open Container Initiative¹ jest inicjatywą tworzenia i utrzymywania publicznych standardów związanych z tworzeniem i obsługą kontenerów.

Większość projektów związanych z konteneryzacją dąży do kompatybilności ze standardami OCI, m. in.:

- $Docker^2$
- Kubernetes CRI-O³
- Docker on FreeBSD⁴
- Running CloudABI applications on a FreeBSD based Kubernetes cluster, by Ed Schouten (EuroBSDcon '17)⁵

2.2 Docker

Docker jest najstarszym i w związku z tym aktualnie najpopularniejszym rozwiązaniem problemu konteneryzacji.

¹https://www.opencontainers.org/about

 $^{^2}$ https://blog.docker.com/2017/07/demystifying-open-container-initiative-oci-specificat

 $^{^3}$ https://github.com/kubernetes-incubator/cri-o

⁴https://wiki.freebsd.org/Docker

 $^{^{5}}$ https://www.youtube.com/watch?v=akLa9L500NY

Dobrym przeglądem alternatyw dla Dockera jest porównianie rkt z innymi rozwiązaniami⁶ na oficjalnej stronie CoreOS.

Domyślnie obrazy są pobierane przez internet z $Docker\ Huba^7$, co jest ograniczone przepustowością łącza. Na wolne łącze możemy zaradzić kieszeniując zapytania HTTP ub uruchamiając rejestr obrazów⁸ w sieci lokalnej. Lokalny rejestr może być ograniczony do obrazów ręcznie w nim umieszczonych lub udostępniać i kieszeniować obrazy z zewnętrznego rejestru (np. $Docker\ Hub$). Pierwsze rozwiązanie w połączeniu z zablokowaniem dostępu do zewnętrznych rejestrów daje prawie pełną kontrolę nad obrazami uruchamianymi wewnątrz sieci.

2.3 Dostępne rozwiązania zarządzania kontenerami

Kubernetes

 $Kubernetes^9$ (w skrócie k8s) jest obecnie najpopularniejszym narzędziem orkiestracji kontenerami, a przez to tematem przewodnim tego dokumentu.

Został stworzony przez *Google* na bazie ich wewnętrznego systemu Borg. W porównaniu do innych narzędzi *Kubernetes* oferuje najlepszy kompromis między oferowanymi możliwościami, a kosztem zarządzania.

Dobrym przeglądem alternatyw Kubernetes jest artykuł pt. $Choosing\ the\ Right\ Containerization\ and\ Cluster\ Management\ Tool^{10}$.

Fleet

 $Fleet^{11}$ jest nakładką na $systemd^{12}$ realizująca rozproszony system inicjalizacji systemów w systemie operacyjnym CoreOS.

Kontenery są uruchamiane i zarządzane przez systemd, a stan przechowywany jest w etcd.

Aktualnie projekt kończy swój żywot na rzecz *Kubernetes* i w dniu 1 lutego 2018, został wycofany z domyślnej dystrybucji *CoreOS*. Nadal będzie dostępny w rejestrze pakietów *CoreOS*.

⁶https://coreos.com/rkt/docs/latest/rkt-vs-other-projects.html

⁷https://hub.docker.com/

⁸https://docs.docker.com/registry/deploying/

⁹https://kubernetes.io/

 $^{^{10}} https://dzone.com/articles/choosing-the-right-containerization-and-cluster-management-toologies and the container of the container of$

¹¹https://github.com/coreos/fleet

¹²https://www.freedesktop.org/wiki/Software/systemd/

Docker Swarm

Docker Swarm¹³ jest rozwiązaniem orkiestracji kontenerami od twórców samego Dockera. Proste w obsłudze, ale nie oferuje tak dużych możliwości jak inne rozwiązania.

Nomad

 $Nomad^{14}$ od HashiCorp jest narzędziem do zarządzania klastrem, które również oferuje zarządzanie kontenerami.

Przy jego tworzeniu twórcy kierują się filozofią *Unix*. W związku z tym Nomad jest prosty w obsłudze, wyspecjalizowany i rozszerzalny. Zwykle działa w tandemie z innymi produktami HashiCorp jak Consul i Vault.

Porównanie z innymi rozwiązaniami możemy znaleźć na oficjalnej stronie $Nomada\colon HashiCorp\ Nomad\ vs\ Other\ Software^{15}$

Mesos

Apache Mesos¹⁶ jest najbardziej zaawansowanym i najlepiej skalującym się rozwiązaniem orkiestracji kontenerami. Jest również najbardziej skomplikowanym i trudnym w zarządzaniu rozwiązaniem, w związku z tym znajduje swoje zastosowanie tylko w największych systemach komputerowych.

Dobrym wstępem do zagadnienia jest ten artykuł: An Introduction to $Mesosphere^{17}$.

¹³https://docs.docker.com/engine/swarm/

¹⁴https://www.nomadproject.io/intro/index.html

 $^{^{15}}$ https://www.nomadproject.io/intro/vs/index.html

¹⁶http://mesos.apache.org/

 $^{^{17} {\}rm https://www.digitalocean.com/community/tutorials/}$

an-introduction-to-mesosphere

Rozdział 3

Kubernetes

W tym rozdziale opiszę zagadnienia związane z samym systemem *Kuber-netes*.

3.1 Administracja, a korzystanie z klastra

Przez zwrot administracja klastrem (lub zarządzanie nim) rozumiem zbiór czynności i procesów polegających na przygotowaniu klastra do użytku i zarządzanie jego infrastrukturą. Na przykład: tworzenie klastra, dodawanie i usuwanie węzłów oraz nadawanie uprawnień innym użytkownikom.

Przez zwrot korzystanie z klastra rozumiem uruchamianie aplikacji na działającym klastrze.

Ze względu na ograniczone zasoby czasu w tej pracy inżynierskiej skupiam się na kwestiach związanych z administracją klastrem.

3.2 Konfiguracja klastra

Ważną kwestią jest zrozumienie pojęcia stanu w klastrze *Kubernetes*. Jest to stan do którego klaster dąży, a nie w jakim się w danej chwili znajduje.

Zwykle stan docelowy i aktywny szybko się ze sobą zbiegają, ale nie jest to regułą. Najczęstszymi scenariuszami jest brak zasobów do uruchomienia aplikacji w klastrze lub zniknięcie węzła roboczego.

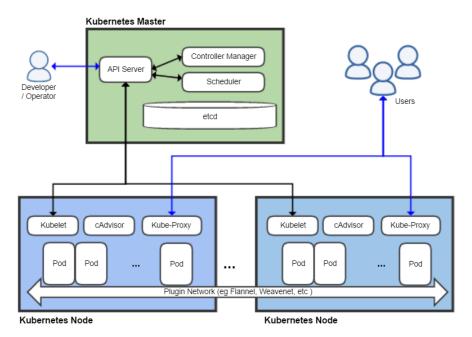
W pierwszym przypadku stan klastra może wskazywać na istnienie 5 instancji aplikacji, ale pamięci RAM wystarcza na uruchomienie tylko 3. Więc bez zmiany infrastruktury brakujące 2 instancje nigdy nie zostaną uruchomione. W momencie dołączenia kolejnego węzła klastra może się okazać, że posiadamy już oczekiwane zasoby i aplikacja zostanie uruchomiona w pełni.

W drugim przypadku załóżmy, że aplikacja jest uruchomiona w 9 kopiach na 4 węzłach, po 2 kopię na pierwszych trzech węzłach i 3 kopie na ostatnim. W momencie wyłączenia ostatniego węzła aplikacja będzie miała uruchomione tylko 6 z 9 docelowych instancji. Zanim moduł kontrolujący klaster zauważy braki aktywny stan 6 nie będzie się zgadzał z docelowym 9. W ciągu kilku do kilkudziesięciu sekund kontroler uruchomi brakujące 3 instancje i uzyskamy docelowy stan klastra: po 3 kopie aplikacji na 3 węzłach.

3.3 Infrastruktura Kubernetesa

Infrastrukturę definiuję jako część odpowiadającą za funkcjonowanie klastra, a nie za aplikacje na nim działające. Z infrastrukturą wiążę pojęcie administracji klastrem.

Zdecydowałem się przybliżyć temat na podstawie jednego diagramu znalezionego na wikimedia.org¹:

Na ilustracji możemy wyróżnić 5 grup funkcjonalnych:

1. Developer/Operator, czyli administrator lub programista korzystający z klastra,

¹https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kubernetes.png

- 2. Users, czyli użytkowników aplikacji działających w klastrze,
- 3. Kubernetes Master, czyli węzeł zarządzający (zwykle więcej niż jeden),
- 4. *Kubernetes Node*, czyli jeden z wielu węzłów roboczych, na których działają aplikacje,
- 5. *Plugin Network*, czyli wtyczka sieciowa realizująca lub konfigurująca połączenia pomiędzy kontenerami działającymi w ramach klastra,

Węzeł zarządzający

Stan Kubernetes jest przechowywany w $etcd^2$. Nazwa wzięła się od Unixowego folderu /etc przechowującego konfigurację systemu operacyjnego i litery d oznaczającej system rozproszony (ang. distributed system). Jest to baza danych przechowująca jedynie klucze i wartości (ang. key-value store). Koncepcyjnie jest prosta, żeby umożliwić skupienie się na jej wydajności, stabilności i skalowaniu.

Jedynym sposobem zmiany stanu *etcd* (zakładając, że nie jest wykorzystywane do innych celów) jest komunikacja z *kube-apiserver*³. Zarówno zewnętrzni użytkownicy jak i wewnętrzne procesy klastra korzystają z interfejsu aplikacyjnego REST (ang. REST API) klastra w celu uzyskania informacji i zmiany jego stanu.

Głównym modułem zarządzającym, który dba o doprowadzenia klastra do oczekiwanego stanu jest $kube\text{-}controller\text{-}manager^4$. Uruchamia on pętle kontrolujące klaster, na której bazuje wiele procesów kontrolnych jak na przykład kontroler replikacji i kontroler kont serwisowych.

Modułem zarządzającym zasobami klastra jest kube-scheduler⁵. Decyduje on na których węzłach uruchamiać aplikacje, żeby zaspokoić popyt na zasoby jednocześnie nie przeciążając pojedynczych węzłów klastra.

Węzeł roboczy

Podstawowym procesem działającym na węzłach roboczych jest $kubelet^6$. Monitoruje i kontroluje kontenery działające w ramach jednego węzła. Na przykład wiedząc, że na węźle mają działać 2 instancje aplikacji dba o to, żeby restartować instancje działające nieprawidłowo i/lub dodawać nowe.

²https://coreos.com/etcd/

 $^{^3}$ https://kubernetes.io/docs/reference/generated/kube-apiserver/

⁴https://kubernetes.io/docs/reference/generated/

kube-controller-manager/

 $^{^5}$ https://kubernetes.io/docs/reference/generated/kube-scheduler/

⁶https://kubernetes.io/docs/reference/generated/kubelet/

Drugim najważniejszym procesem węzła roboczego jest *kube-proxy* odpowiadające za przekierowywanie ruchu sieciowego do odpowiednich kontenerów w ramach klastra.

Ostatnim opcjonalnym elementem węzła roboczego jest $cAdvisor^7$ (Container Advisor), który monitoruje zużycie zasobów i wydajność kontenerów w ramach jednego klastra.

Wtyczka sieciowa

Podstawowym założeniem *Kubernetesa* jest posiadanie własnego adresu IP przez każdą aplikację działającą w klastrze, ale nie narzuca żadnego rozwiazania je realizującego.

Administrator (lub skrypt konfigurujący) klastra musi zadbać o to, żeby skonfigurować wtyczkę sieciową realizującą to założenie.

Najprostszym koncepcyjnie rozwiązaniem jest stworzenie na każdym węźle wpisów *iptables* przekierowujących adresy IP na wszystkie inne węzły.

Jednymi z najpopularniejszymi rozwiązaniami są: Flannel⁸ i Project Calico⁹.

Komunikacja sieciowa

Materiały źródłowe:

- https://www.slideshare.net/weaveworks/kubernetes-networking-78049891
- https://jvns.ca/blog/2016/12/22/container-networking/
- $\bullet \ \, https://medium.com/@anne_e_currie/kubernetes-aws-networking-for-dummies-like-me-b6dedeeb95f3 \\$

4 rodzaje komunikacji sieciowej:

- 1. wewnątrz Podów (localhost)
- 2. między Podami (trasowanie lub nakładka sieciowa overlay network)
- 3. między Podami i Serwisami (kube-proxy)
- 4. świata z Serwisami

W skrócie:

- Kubernetes uruchamia Pody, które implementują Serwisy,
- Pody potrzebują Sieci Podów trasowanych lub nakładkę sieciową,

⁷https://github.com/google/cadvisor

⁸https://github.com/coreos/flannel#flannel

⁹https://www.projectcalico.org/

- Sieć Podów jest sterowana przez CNI (Container Network Interface),
- Klient łączy się do Serwisów przez wirtualne IP Klastra,
- Kubernetes ma wiele sposobów na wystawienie Serwisów poza klaster,

Zarządzanie dostępami

Podstawowymi pojęciami związanymi z zarządzaniem dostępami w *Kubernetesie* są uwierzytelnianie, autoryzacja i *Namespace*.

Uwierzytelnianie Pierwszym krokiem w każdym zapytaniu do API jest uwierzytelnienie, czyli weryfikacja, że użytkownik (czy to aplikacja) jest tym za kogo się podaje. Podstawowymi sposobami uwierzytelniania są:

- certyfikaty klienckie X509,
- statyczne przepustki (ang. token),
- przepustki rozruchowe (ang. bootstrap tokens),
- statyczny plik z hasłami,
- przepustki kont serwisowych (ang. ServiceAccount tokens),
- przepustki OpenID Connect,
- Webhook (zapytanie uwierzytelniające do zewnętrznego serwisu),
- proxy uwierzytelniające,

Ze względu na prostotę i uniwersalność rozwiązania w tej pracy będę korzystał z ServiceAccount.

Autoryzacja Drugim krokiem jest autoryzacja, czyli weryfikacja, że użytkownik jest uprawniony do korzystania z danego zasobu.

Najpopularniejszym sposobem autoryzacji jest RBAC (Role Based Access Control)¹⁰. Odbywa się ona na podstawie ról (Role i ClusterRole), które nadają uprawnienia i są przypisywane konkretnym użytkownikom lub kontom przez RoleBinding i ClusterRoleBinding.

Namespace (przestrzeń nazw) jest logicznie odseparowaną częścią klastra Kubernetes. Pozwala na współdzielenie jednego klastra przez wielu niezaufanych użytkowników. Standardowym zastosowaniem jest wydzielanie środowisk produkcyjnych, QA i deweloperskich.

Jak nazwa wskazuje role z dopiskiem Cluster mogą dać dostęp do wszystkich przestrzeni nazw jednocześnie oraz zasobów takowych nie posiadających. Przykładem zasobu nie posiadającego swojej przestrzeni nazw jest węzeł (Node) lub zakończenie API /healthz.

Role bez dopisku *Cluster* operują w ramach jednej przestrzeni nazw.

 $^{^{10}}$ https://kubernetes.io/docs/admin/authorization/rbac/

3.4 Architektura

Architekturę klastra definiuję jako część aplikacyjną, czyli wszystkie funkcjonalności dostępne po przeprowadzeniu prawidłowej konfiguracji klastra i oddaniu węzłów do użytku. Z architekturą wiążę pojęcia korzystania z klastra, stanu i obiektów *Kubernetesa*.

Obiekty Kubernetes API

 $Obiekty\ Kubernetesa^{11}$ są trwale przechowywane w etcdi definiują, jak wcześniej wyjaśniłem, pożądany stan klastra. Szczegółowy opis konwencji API obiektów możemy znaleźć w odnośniku $^{12}.$

Jako użytkownicy klastra operujemy na ich reprezentacji w formacie YAML, a rzadziej JSON, na przykład:

```
1 apiVersion: v1
2 kind: Pod
3 metadata:
    name: my-pod
    namespace: my-namespace
    uid: 343fc305-c854-44d0-9085-baed8965e0a9
6
7
    labels:
      resources: high
8
9
    annotations:
10
      app-type: qwe
11 spec:
12
    containers:
13
    - image: ubuntu:trusty
      command: ["echo"]
14
      args: ["Hello World"]
15
16
17 status:
    podIP: 127.12.13.14
18
19
```

W każdym obiekcie możemy wyróżnić trzy obowiązkowe i dwa opcjonalne pola:

- apiVersion: obowiązkowa wersja API Kubernetes,
- kind: obowiązkowy typ obiektu zdefiniowanego w specyfikacji apiVersion,
- metadata

¹¹https://kubernetes.io/docs/concepts/overview/working-with-objects/ kubernetes-objects/

 $^{^{12}\}mbox{https://github.com/kubernetes/community/blob/master/contributors/devel/api-conventions.md}$

- namespace: opcjonalna (domyślna default) przestrzeń nazw do której należy obiekt,
- name: obowiązkowa i unikalna w ramach przestrzeni nazw nazwa obiektu,
- uid: unikalny identyfikator obiektu tylko do odczytu,
- labels: opcjonalny zbiór kluczy i wartości ułatwiających identyfikację i grupowanie obiektów,
- annotations: opcjonalny zbiór kluczy i wartości wykorzystywanych przez zewnętrzne lub własne narzędzia,
- *spec*: z definicji opcjonalna, ale zwykle wymagana specyfikacja obiektu wpływająca na jego funkcjonowanie,
- status: opcjonalny aktualny stan obiektu tylko do odczytu,

Podstawowe rodzaje obiektów aplikacyjnych

Ważną kwestią jest rozróżnienie obiektów imperatywnych i deklaratywnych. Obiekty imperatywne reprezentują wykonanie akcji, a deklaratywne określają stan w jakim klaster powinien się znaleźć.

 ${\it Pod}^{13}$ jest najmniejszą jednostką aplikacyjną w ${\it Kubernetesie}$. Reprezentuje nierozłącznie powiązaną (np. współdzielonymi zasobami) grupę jednego lub więcej kontenerów.

Pod w odróżnieniu od innych obiektów reprezentuje aktualnie działającą aplikację. Są bezustannie uruchamiane i wyłączane przez kontrolery. Trwałość danych można uzyskać jedynie przydzielając im zasoby dyskowe.

Pody nie powinny być zarządzane bezpośrednio, jedynie przez kontrolery. Najczęściej konfigurowane są przez PodTemplateSpec, czyli szablony ich specyfikacji.

Kontenery wewnątrz *Poda* współdzielą adres IP i mogą komunikować się przez *localhost* i standardowe metody komunikacji międzyprocesowej.

Dodatkowo kontenery wewnątrz *Podów* obsługują 2 rodzaje próbników¹⁴: *livenessProbe* i *readinessProbe*. Pierwszy określa, czy kontener działa, jeżeli nie to powinien być zrestartowany. Drugi określa czy kontener jest gotowy do obsługi zapytań, kontener jest wyrejestrowywany z *Service* na czas nieprzechodzenia *readinessProbe*.

¹³https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/pods/pod-overview/

¹⁴https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/pods/pod-lifecycle/ #container-probes

ReplicaSet $ReplicaSet^{15}$ jest następcą ReplicaControllera, czyli imperatywnym kontrolerem dbającym o działanie określonej liczby Podów w klastrze.

Jest to bardzo prosty kontroler i nie powinien być używany bezpośrednio.

Deployment $Deployment^{16}$ pozwala na deklaratywne aktualizacje Podów i ReplicaSetów. Korzystanie z ww. bezpośrednio nie jest zalecane.

Zmiany Deploymentów wprowadzane są przez tak zwane rollouty. Każdy ma swój status i może zostać wstrzymany lub przerwany. Rollouty mogą zostać aktywowane automatycznie przez zmianę specyfikacji Pod_a przez .spec.template .

Rewizje _Deployment_u są zmieniane tylko w momencie _rollout_u. Operacja operacja skalowania nie uruchamia _rollout_u, a więc nie zmienia rewizji.

Podstawowe przypadki użycia Deployment to:

- uruchamianie ReplicaSetów w tle przez .spec.replicas,
- deklarowanie nowego stanu *Podów* zmieniając .spec.template,
- cofanie zmian do poprzednich rewizji _Deployment_u (poprzednie wersje Podów) komenda $kubectl\ rollout\ undo$,
- skalowanie _Deployment _u w celu obsługi większego obciążenia przy-kładową komendą kubectl autoscale deployment nginx-deployment -min=10 -max=15 -cpu-percent=80,
- wstrzymywanie *Deployment* w celu wprowadzenia poprawek komendą kubectl rollout pause deployment/nginx-deployment,
- czyszczenie historii *ReplicaSetów* przez ograniczanie liczby wpisów w .spec.revisionHistoryLimit,

Przykładowy Deployment tworzący 3 repliki serwera nginx:

```
1 apiVersion: apps/v1
2 kind: Deployment
3 metadata:
4   name: nginx-deployment
5   labels:
6   app: nginx
7 spec:
8   replicas: 3
9   selector:
```

¹⁵https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/controllers/replicaset/

 $^{^{16}\}mbox{https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/controllers/deployment/}$

```
10
       matchLabels:
11
         app: nginx
12
    template:
13
       metadata:
         labels:
14
15
            app: nginx
16
       spec:
17
         containers:
18
         - name: nginx
            image: nginx:1.7.9
19
20
            ports:
21
              containerPort: 80
```

Pole .spec.selector definiuje w jaki sposób Deployment ma znaleźć Pody, którymi ma zarządzać. Selektor powinien zgadzać się ze zdefiniowanym szablonem.

StatefulSet StatefulSet 17 jest kontrolerem podobnym do _Deployment_u, ale umożliwiającym zachowanie stanu Podów.

W przeciwieństwie do _Deployment_u *StatefulSet* nadaje każdemu uruchomionemu _Pod_owi stały unikalny identyfikator, który zostają zachowane mimo restartów i przenoszenia *Podów*. Identyfikatory można zastosować między innymi do:

- trwałych i unikalnych identyfikatorów wewnątrz sieci,
- trwałych zasobów dyskowych,
- sekwencyjne uruchamianie i skalowanie aplikacji,
- sekwencyjne zakańczanie i usuwanie aplikacji,
- sekwencyjne, zautomatyzowane aktualizacje aplikacji,

DaemonSet $DaemonSet^{18}$ jest kontrolerem upewniającym się, że przynajmniej jeden Pod działa na każdym lub wybranych węzłach klastra.

Do jego typowych zastosowań należy implementacja narzędzi wymagających agenta na każdym z węzłów:

- rozproszone systemy dyskowe, np. qlusterd, ceph,
- zbieracze logów, np. fluentd, logstash,
- monitorowanie węzłów, np. Prometheus Node Exporter, collectd,

 $^{^{17} \}rm https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/controllers/statefulset/$

 $^{^{18}}$ https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/controllers/daemonset/

Job i CronJob Job^{19} pozwala na jednorazowe uruchomienie Podów, które wykonują akcję i się kończą. Istnieją 3 tryby wykonania: niezrównoleglony, równoległy i równoległy z zewnętrzną kolejką zadań.

Domyślnie przy niepowodzeniu uruchamiane są kolejne *Pody* aż zostanie uzyskana odpowiednia liczba sukcesów.

 $Cron Job^{20}$ pozwala na tworzenie Jobów jednorazowo o określonym czasie lub je powtarzać zgodnie ze specyfikacją $cron^{21}$.

3.5 Kubernetes Dashboard

Kubernetes Dashboard²² jest wbudowanym interfejsem graficznym klastra Kubernetes. Umożliwia monitorowanie i zarządzanie klastrem w ramach funkcjonalności samego Kubernetesa.

3.6 Kubernetes Incubator

Kubernetes Incubator²³ gromadzi projekty rozszerzające Kubernetes, ale nie będące częścią oficjalnej dystrybucji. Został stworzony, aby opanować bałagan w głównym repozytorium oraz ujednolicić proces tworzenia rozszerzeń.

Aby dołączyć do inkubatora projekt musi spełnić szereg wymagań oraz nie może spędzić w inkubatorze więcej niż 18 miesięcy. Dostępne opcje opuszczenia inkubatora to:

- awansować do rangi oficjalnego projektu Kubernetesa,
- połączyć się z istniejącym oficjalnym projektem,
- po 12 miesiącach przejść w stan spoczynku, a po kolejnych 6 miesiącach zostać przeniesiony do kubernetes-incubator-retired

3.7 Administracja klastrem z linii komend

kubeadm

kubead
m 24 jest narzędziem pozwalającym na niskopoziomowe zarządzanie klastrem
 Kubernetesa. Stąd trendem jest bazowanie na kubead
m przy

 $^{^{19} \}rm https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/controllers/jobs-run-to-completion/$

²⁰https://kubernetes.io/docs/concepts/workloads/controllers/cron-jobs/

²¹https://en.wikipedia.org/wiki/Cron

²²https://github.com/kubernetes/dashboard

²³https://github.com/kubernetes/community/blob/master/incubator.md

²⁴https://kubernetes.io/docs/reference/setup-tools/kubeadm/kubeadm/

tworzeniu narzędzi z wyższym poziomem abstrakcji.

• Install with kubadm²⁵

Kubespray

kubespray²⁶ jest zbiorem skryptów Ansibla konfigurujących klaster na różnych systemach operacyjnych i w różnych konfiguracjach. W tym jest w stanie skonfigurować klaster bare metal bez żadnych zewnętrznych zależności.

Projekt na dzień dzisiejszy znajduje się w inkubatorze i jest aktywnie rozwijany.

OpenShift Ansible

Konfiguracja OpenShift Origin realizowana jest zestawem skryptów Ansible'owych rozwijanych jako projekt openshift-ansible²⁷.

Canonical distribution of Kubernetes

Jest to prosta w instalacji dystrybucja *Kubernetesa*. Niestety wymaga infrastruktury chmurowej do uruchomienia klastra składającego się z więcej niż jednego węzła.

Opcja bare metal, która by mnie interesowała nadal wymaga działającego środowiska Metal as a Service²⁸.

W związku z powyższym nie będę dalej zajmował się tym narzędziem. Materiały źródłowe:

- pakiet (Charm) w oficjalnym repozytorium $Juju^{29}$
- materiał szkoleniowy dot. uruchamiania Kubernetes³⁰
- opis instalacji lokalnego klastra³¹

Bootkube i Typhoon

 $Bootkube^{32}$ jest narzędziem napisanym w języku Go pozwalającym skonfigurować Kubernetes na własnych maszynach.

```
^{25}https://kubernetes.io/docs/setup/independent/install-kubeadm/
```

 $^{^{26} \}verb|https://github.com/kubernetes-incubator/kubespray|$

 $^{^{27} {\}rm https://github.com/openshift/openshift-ansible}$

 $^{^{28}}$ https://maas.io/

²⁹https://jujucharms.com/canonical-kubernetes/

 $^{^{30}} https://tutorials.ubuntu.com/tutorial/install-kubernetes-with-conjure-upulantu.com/tutorials/install-kubernetes-w$

³¹https://insights.ubuntu.com/2017/10/12/kubernetes-the-not-so-easy-way/

³²https://github.com/kubernetes-incubator/bootkube

W instalacji bare $metal^{33}$ proponowane jest wykorzystanie Terraform i $Typhoon^{34}$ do realizacji automatycznej konfiguracji klastra w trakcie procesu uruchamiania węzłów CoreOS.

Domyślnie ww. narzędzia konfigurują instalację CoreOS na dysku, a następnie restartują maszynę.

W wyniku przeoczenia wzmianki (przypis na jednej z podstron dokumentacji) o możliwości uruchomienia w trybie bezdyskowym całkowicie odrzuciłem to narzędzie. W końcowych etapach pisania pracy znalazłem ww. wpis i zdecydowałem się zawrzeć o nim informację.

Eksperymentalne i deprekowane rozwiązania

- Fedora via Ansible³⁵ deprekowane na rzecz kubespray
- Rancher Kubernetes Installer³⁶ jest eksperymentalnym rozwiązaniem wykorzystywanym w Rancher 2.0,

kubespray-cli Jest to narzędzie ułatwiające korzystanie z *kubespray*. Według użytkowników oficjalnego *Slacka kubespray*³⁷ *kubespray-cli* jest deprekowane i powinno się korzystać z czystego *kubespray*.

3.8 Administracja klastrem za pomocą narzędzi graficznych

Rancher

Rancher³⁸ jest platformą zarządzania kontenerami umożliwiającą między innymi zarządzanie klastrem *Kubernetesa*. Od wersji 2.0 twórcy skupiają się wyłącznie na zarządzaniu *Kubernetesem* porzucając wsparcie innych rozwiązań.

 $^{^{33} \}rm https://github.com/coreos/matchbox/tree/master/examples/terraform/bootkube-install$

³⁴https://github.com/poseidon/typhoon

 $^{^{35} \}rm https://kubernetes.io/docs/getting-started-guides/fedora/fedora_ansible_config/$

³⁶http://rancher.com/announcing-rke-lightweight-kubernetes-installer/

 $^{^{37}}$ https://kubernetes.slack.com/messages/kubespray

³⁸https://rancher.com/

OpenShift by Red Hat

OpenShift jest komercyjna usługa typu PaaS (Platform as a Service), od wersji 3 skupia się na zarządzaniu klastrem Kubernetesa.

Rdzeniem projektu jest open sourcowy OpenShift Origin³⁹ konfigurowany przez OpenShift Ansible.

Materiały źródłowe:

- dyskusja o wykorzystaniu *OpenShift Origin* i *Kubernetes*⁴⁰
- opis różnic między *OpenShift Origin* i *Kubernetes*⁴¹
- materiał wideo przedstawiający interfejs OpenShift⁴² (po hebrajsku)

DC/OS

Datacenter Operating System⁴³ jest częścią Mesosphere⁴⁴ i Mesosa. Niedawno został rozszerzony o $Kubernetesa^{45}$ jako alternatywny (w stosunku do $Marathon^{46}$) system orkiestracji kontenerami.

Lista materiałów dodatkowych 3.9

Ze względu na obszerność tematu zdecydowałem przedstawić oddzielną listę materiałów dodatkowych:

- blog Julii Evans o *Kubernetes*⁴⁷,
- \bullet dokument o uruchamianiu Kubernetes od podstaw⁴⁸,
- materiał wideo o skalowaniu Kubernetes⁴⁹,

³⁹https://github.com/openshift/origin

 $^{^{40}}$ https://www.reddit.com/r/devops/comments/59ql4r/openshift_origin_vs_ kubernetes/ 41https://medium.com/levvel-consulting/the-differences-between-kubernetes-and-openshift-ae 42https://youtu.be/-mFovK19aB4?t=6m54s

⁴³https://dcos.io/

⁴⁴https://mesosphere.com/

 $^{^{45}}$ https://mesosphere.com/blog/kubernetes-dcos/

⁴⁶https://mesosphere.github.io/marathon/

⁴⁷https://jvns.ca/categories/kubernetes/

 $^{^{48}}$ https://github.com/kelseyhightower/kubernetes-the-hard-way

⁴⁹https://www.youtube.com/watch?v=4-pawkiazEg

Rozdział 4

Systemy bezdyskowe

Maszyny bezdyskowe jak nazwa wskazuje nie posiadają lokalnego medium trwałego przechowywania informacji. W związku z tym wszystkie informacje są przechowywane w pamięci RAM komputera i są tracone w momencie restartu maszyny.

System operacyjny musi wspierać uruchamianie w takim środowisku. Wiele systemów nie wspiera tego trybu operacyjnego zakładając obecność dysku twardego w maszynie.

W niektórych przypadkach mimo braku domyślnego wsparcia istnieje możliwość przygotowania własnego obrazu systemu operacyjnego wspierającego ten tryb pracy:

• Fedora Atomic Host¹.

Potencjalnymi rozwiązaniami problemu przechowywania stanu maszyn bezdyskowych mogą być:

- przydziały NFS,
- replikacja ZFS²,
- przechowywanie całego stanu w cloud-init.

4.1 Proces uruchamiania maszyny bezdyskowej

Na uruchamianie maszyn bezdyskowych w protokole PXE składają się 3 podstawowe elementy:

¹https://www.projectatomic.io/blog/2015/05/building-and-running-live-atomic/

²https://arstechnica.com/information-technology/2015/12/

rsync-net-zfs-replication-to-the-cloud-is-finally-here-and-its-fast/

- 1. serwer DHCP, np. isc-dhcp-server lub dnsmasq,
- 2. firmware wspierające PXE, np. iPXE,
- 3. serwer plików (np. TFTP, HTTP, NFS) i/lub sieciowej pamięci masowej (np. iSCSI).

Pełną lokalną konfigurację bazowaną na Dockerze przechowuję w moim repozytorium ipxe-boot $^3.$

³https://github.com/nazarewk/ipxe-boot

Rozdział 5

Przegląd systemów operacyjnych

Wszystkie moduły *Kubernetes* są uruchamiane w kontenerach, więc dwoma podstawowymi wymaganiami systemu operacyjnego są:

- możliwość instalacji i uruchomienia Dockera,
- wsparcie wybranego narzędzia konfigurującego system do działania w klastrze *Kubernetes*,

Dodatkowe wymagania związane z opisywanym w tej pracy przypadkiem użycia:

- zdalny dostęp SSH lub możliwość konfiguracji automatycznego dołączania do klastra *Kubernetesa*,
- wsparcie dla środowiska bezdyskowego,
- możliwość bootu PXE.

Podstawowe wyznaczniki:

- sposób konfiguracji maszyny,
- rozmiar minimalnego działającego systemu spełniającego wszystkie wymagania,
- aktualne wersje oprogramowania.

5.1 Konfigurator cloud-init

Ze względu na obszerność i niejednoznaczność tematu cloud-init zdecydowałem się wyjaśnić wszelkie wątpliwości z nim związane.

cloud-init 1 jest standardem oraz implementacją konfiguratora kompatybilnego z wieloma systemami operacyjnymi przeznaczonymi do działania w chmurze.

Standard polega na dostarczeniu pliku konfiguracyjnego w formacie YAML² w trakcie lub tuż po inicjalizacji systemu operacyjnego.

Główną zaletą cloud-init jest tworzenie automatycznej i jednorodnej konfiguracji bazowych systemów operacyjnych w środowiskach chmurowych, czyli częstego podnoszenia nowych maszyn.

Dostępne implementacje

cloud-init Referencyjny cloud-init zaimplementowany jest w Pythonie, co częściowo tłumaczy duży rozmiar obrazów przeznaczonych dla chmury. Po najmniejszych obrazach Pythona dla Dockera³ (python:alpine - 89MB i python2:alpine - 72 MB) wnioskuję, że nie istnieje mniejsza dystrybucja Pythona.

```
1 docker pull python:2-alpine > /dev/null
2 docker pull python:alpine > /dev/null
3 docker images | grep alpine
```

Dodatkowe materialy:

• Wywiad z developerem cloud-init⁴

coreos-cloudinit coreos-cloudinit⁵ jest częściową implementacją standardu w języku Go udostępnioną przez twórców CoreOS Rok temu przestał być rozwijany⁶ i wychodzi z użytku.

Rancher OS + coreos-cloudinit Rancher cloud-init⁷ jest jest przejętym⁸ coreos-cloudinit przez zespół Rancher OS.

```
¹https://cloud-init.io/
²http://yaml.org/
³https://hub.docker.com/_/python/
⁴https://www.podcastinit.com/cloud-init-with-scott-moser-episode-126
⁵https://github.com/coreos/coreos-cloudinit
⁶https://github.com/coreos/coreos-cloudinit/commit/
3460ca4414fd91de66cd581d997bf453fd895b67
²http://rancher.com/docs/os/latest/en/configuration/
⁵https://github.com/rancher/os/commit/e2ed97648ad63455743ebc16080a82ee47f8bb0c
```

clr-cloud-init clr-cloud-init⁹ jest wewnętrzną implementacją standardu dla systemu ClearLinux. Powstała z chęci optymalizacji standardu pod ClearLinux oraz pozbycia się zależności referencyjnej implementacji od Pythona.

5.2 CoreOS

 $CoreOS^{10}$ jest pierwszą dystrybucją Linuxa przeznaczoną do zarządzania kontenerami. Zawiera dużo narzędzi dedykowanych klastrowaniu i obsłudze kontenerów, w związku z tym zajmuje 342 MB.

Czysta instalacja zajmuje około 600 MB pamięci RAM i posiada najnowsze wersje Dockera i OverlayFS.

30 stycznia 2018 roku został wykupiony przez Red Hat¹¹.

Konfiguracja

Konfiguracja obsługiwana jest przez Container Linux Config¹² transpilowany do Ignition¹³. Transpiler konwertuje ogólną konfigurację na przygotowaną pod konkretne chmury (AWS, GCE, Azure itp.). Minusem jest brak dystrybucji transpilatora pod *FreeBSD*.

Poprzednikiem Ignition jest coreos-cloudinit.

5.3 RancherOS

RancherOS¹⁴ jest systemem operacyjnym, w którym tradycyjny system inicjalizacji został zastąpiony trzema poziomami Dockera¹⁵:

- bootstrap docker działający w initramie, czyli przygotowuje system,
- system-docker zastępuje tradycyjny init, zarządza wszystkimi programami systemowymi,
- docker standardowy Docker, interakcja z nim nie może uszkodzić działającego systemu.

⁹https://clearlinux.org/blogs/announcing-clr-cloud-init

¹⁰https://coreos.com/

¹¹https://www.redhat.com/en/about/press-releases/

red-hat-acquire-coreos-expanding-its-kubernetes-and-containers-leadership

¹²https://coreos.com/os/docs/latest/provisioning.html

¹³https://coreos.com/ignition/docs/latest/

¹⁴https://rancher.com/rancher-os/

¹⁵http://rancher.com/docs/os/latest/en/configuration/docker/

Jego głównymi zaletami są mały rozmiar plików startowych (45 MB) oraz prostota konfiguracji.

Czysta instalacja zajmuje około 700 MB pamięci RAM. Niestety nie jest często aktualizowany i posiada stare wersje zarówno Dockera (17.06 sprzed pół roku) jak i *overlay* (zamiast *overlay2*).

W związku z bugiem w systemie RancherOS nie zawsze czyta cloudconfig¹⁶, więc odrzucam ten system operacyjny w dalszych rozważaniach.

Konfiguracja

RancherOS jest konfigurowany przez własną wersję coreos-cloudinit.

Znaczną przewagą wobec oryginału jest możliwość sekwencyjnego uruchamiania dowolnej liczby plików konfiguracyjnych.

Minimalna konfiguracja pozwalająca na zalogowanie:

```
1 #cloud-config
2 ssh_authorized_keys:
3 - ssh-rsa AAAAB3N...
```

Generuję ją poniższym skryptem na podstawie komendy ssh-add -L:

```
1 #!/bin/sh
2
3 cat << EOF > ssh.yml
4 #cloud-config
5 ssh_authorized_keys:
6 $(ssh-add -L | sed 's/^/ - /g')
7 EOF
```

Przydatne jest wyświetlenie kompletnej konfiguracji komendą $ros\ config$ $export\ -full^{17}.$

5.4 Project Atomic

 $Project\ Atomic^{18}$ jest grupą podobnie skonfigurowanych systemów operacyjnych dedykowaną środowiskom cloud i kontenerom.

Dystrybucje *Project Atomic* nazywają się *Atomic Host*. Dostępne są ich następujące warianty:

• Red Hat Atomic Host¹⁹,

```
^{16}https://github.com/rancher/os/issues/2204
```

¹⁷https://forums.rancher.com/t/good-cloud-config-reference/5238/3

¹⁸https://www.projectatomic.io/

¹⁹https://www.redhat.com/en/resources/enterprise-linux-atomic-host-datasheet

- CentOS Atomic Host²⁰,
- Fedora Atomic Host²¹.

Żadna z dystrybucji domyślnie nie wspiera rozruchu bezdyskowego, więc nie zgłębiam dalej tematu.

Atomic Host sa konfigurowane oficjalna implementacja cloud-inita.

5.5 Alpine Linux

Alpine Linux²² jest minimalną dystrybucją Linuxa bazowaną na musl-libc i busybox.

Wygląda bardzo obiecująco w kontekście moich zastosowań, ale ze względu na buga w procesie inicjalizacji systemu aktualnie nie ma możliwości jego uruchomienia w trybie bezdyskowym.

Alpine Linux może być skonfigurowany przez Alpine Backup 23 lub Alpine Configuration Framework 24 .

5.6 ClearLinux

Clear Linux 25 jest dystrybucją Linuxa wysoko zoptymalizowaną pod procesory Intel.

Poza intensywną optymalizacją ciekawy w tej dystrybucji jest koncept bundle zamiast standardowych pakietów systemowych. Żaden z bundli nie może zostać zaktualizowany oddzielnie, w zamian cały system operacyjny jest aktualizowany na raz ze wszystkimi bundlami. Znacznie ułatwia to zarządzanie wersjami oprogramowania i stanem poszczególnych węzłów sieci komputerowej.

Czysta instalacja z Dockerem i serwerem SSH również zajmuje 700 MB pamięci RAM więc nie odbiega od innych dystrybucji.

Ogromnym minusem jest trudna w nawigowaniu dokumentacja systemu operacyjnego.

Materiały źródłowe:

²⁰https://wiki.centos.org/SpecialInterestGroup/Atomic/Download/

²¹https://getfedora.org/atomic/download/

²²https://alpinelinux.org/

²³https://wiki.alpinelinux.org/wiki/Alpine_local_backup

 $^{^{24} \}rm http://wiki.alpinelinux.org/wiki/Alpine_Configuration_Framework_Design$

²⁵https://clearlinux.org/

• 6 key points about Intel's hot new Linux distro²⁶

5.7 Wnioski

Głównymi czynnikami odróżniającymi poszczególne systemy operacyjne są częstotliwość aktualizacji oprogramowania oraz wsparcie narzędzi. Rozbieżność reszty parametrów jest pomijalnie mała.

Najczęściej aktualizowanym z powyższych systemów jest CoreOS, więc na nim skupię się w dalszej części pracy.

 $^{^{26} \}rm https://www.infoworld.com/article/3159658/linux/6-key-points-about-intels-hot-new-linux-distro.html$

Rozdział 6

Praktyczne rozeznanie w narzędziach administracji klastrem *Kubernetesa*

Najpopularniejszym rozwiązaniem konfiguracji klastra Kubernetes jest $kops^1$, ale jak większość rozwiązań zakłada uruchomienie w środowiskach chmurowych, PaaS lub IaaS. W związku z tym nie ma żadnego zastosowania w tej pracy inżynierskiej.

6.1 kubespray-cli

Z powodu błędu 2 logiki narzędzie nie radzi sobie z brakiem Pythona na domyślnej dystrybucji CoreOSa, mimo że sam kubespray radzi sobie z nim świetnie.

Do uruchomienia na tym systemie potrzebne jest ręczne wywołanie roli $bootstrap\text{-}os^3$ z kubespray zanim przystąpi się do właściwego deployment'u. Skrypt uruchamiający:

```
1 #!/bin/sh
2 set -e
3
4 # pip2 install ansible kubespray
5 get_coreos_nodes() {
6   for node in $@
7   do
```

¹https://github.com/kubernetes/kops

²https://github.com/kubespray/kubespray-cli/issues/120

 $^{^3 \}rm https://github.com/kubernetes-incubator/kubespray/blob/master/roles/bootstrap-os/tasks/main.yml$

```
echo -n node1[
      echo -n ansible_host=${node},
9
10
      echo -n bootstrap_os=coreos,
11
      echo -n ansible_user=core,
12
      echo -n ansible_default_ipv4.address=${node}
13
       echo ]
14
    done
15 }
16
17 NODES=($(get_coreos_nodes 192.168.56.{10,12,13}))
18 echo NODES=${NODES[@]}
19 kubespray prepare -y --nodes ${NODES[@]}
21 cat << EOF > ~/.kubespray/bootstrap-os.yml
22 - hosts: all
23
    become: yes
    gather_facts: False
24
25
    roles:
26
    bootstrap-os
27 EOF
28
29 (
30
    cd ~/.kubespray;
    ansible-playbook -i inventory/inventory.cfg bootstrap-os.
        \hookrightarrow yml
32)
33 kubespray deploy -y --coreos
```

Napotkane problemy

Narzędzie kończy się błędem na kroku czekania na uruchomienie *etcd*, ponieważ oczekuje połączenia na NATowym interfejsie z adresem 10.0.3.15 zamiast host network z adresem 192.168.56.10, stąd ręczne podawanie *ansible_default_ipv4.address*.

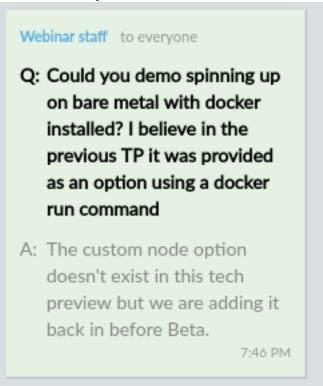
Wnioski

W trakcie testowania okazało się, że *kubespray-cli* nie jest aktywnie rozwiązane i stało się niekompatybilne z samym projektem *Kubespray*. W związku z tym uznaję *kubespray-cli* za nie mające zastosowania w tej pracy inżynierskiej.

6.2 Rancher 2.0

Jest to wygodne narzędzie do uruchamiania i monitorowania klastra Ku-bernetesa, ale wymaga interakcji użytkownika. Wersja 2.0 (obecnie w fazie alpha) oferuje lepszą integrację z Kubernetesem całkowicie porzucając inne platformy.

W trakcie pisania pracy (24 stycznia 2018) pojawiło się drugie Tech Preview. W stosunku do pierwszego Tech Preview aplikacja została mocno przebudowana i nie wspiera jeszcze konfiguracji *bare metal*, więc jestem zmuszony odrzucić to rozwiązanie.

Testowanie tech preview 1 (v2.0.0-alpha10)

Najpierw należy zalogować się do panelu administracyjnego Ranchera i

przeprowadzić podstawową konfigurację (adres Ranchera + uzyskanie komendy).

Następnie w celu dodania węzła do klastra wystarczy wywołać jedną komendę udostępnioną w panelu administracyjnym Ranchera na docelowym weźle, jej domyślny format to:

W ciągu 2 godzin przeglądu nie udało mi się zautomatyzować procesu uzyskiwania ww. komendy.

Następnie w $cloud\text{-}configu\ Rancher OSa$ możemy dodać ww. komendę w formie:

Od wersji 2.0 umożliwia połączenie się z istniejącym klastrem:

```
1 kubectl apply -f http://192.168.56.1:8080/v3/scripts/303 

\hookrightarrow F60E1A5E186F53F3F:1514678400000: 

\hookrightarrow wstQFdHpOgHqKahoYdmsCXEWMW4.yaml
```

Napotkane błędy W wersji v2.0.0-alpha10 losowo pojawia się błąd Upgrade Environment⁴.

```
Upgrade Environment

Rancher includes changes that require upgrading the existing system services and load balancer containers.

Upgrade Now

Only an owner of this environment or an administrator can perform the upgrade.
```

⁴https://github.com/rancher/rancher/issues/10396

Wnioski

Rancher na chwilę obecną (styczeń 2018 roku) jest bardzo wygodnym, ale również niestabilnym rozwiązaniem.

Ze względu na brak stabilności odrzucam Ranchera jako rozwiązanie problemu uruchamiania klastra Kubernetesa.

6.3 OpenShift Origin

Według dokumentacji 5 są dwie metody uruchamiania serwera, w Dockerze i bezpośrednio na systemie Linux.

Dodałem opcję – public-master aby uruchomić konsolę webową

Korzystanie ze sterownika systemd zamiast domyślnego cgroupfs

Większość dystrybucji *Linuxa* (np. Arch, CoreOS, Fedora, Debian) domyślnie nie konfiguruje sterownika cgroup Dockera i korzysta z domyślnego *cgroupfs*.

Typ sterownika cgroup można wyświetlić komendą docker info:

```
1 $ docker info | grep -i cgroup
2 Cgroup Driver: systemd
```

OpenShift natomiast konfiguruje *Kubernetesa* do korzystania z *cgroup* przez *systemd*. Kubelet przy starcie weryfikuje zgodność silników cgroup, co skutkuje niekompatybilnością z domyślną konfiguracją Dockera⁶, czyli poniższym błędem:

 $^{^5} https://docs.openshift.org/latest/getting_started/administrators.html$

⁶https://github.com/openshift/origin/issues/14766

```
1 F0120 19:18:58.708005 25376 node.go:269] failed to run

→ Kubelet: failed to create kubelet: misconfiguration:

→ kubelet cgroup driver: "systemd" is different from

→ docker cgroup driver: "cgroupfs"
```

Problem można rozwiązać dopisując – exec-opt native.cgroupdriver=systemd do linii komend dockerd (zwykle w pliku docker.service). Dla przykładu w Arch Linuksie zmiana wygląda następująco:

Próba uruchomienia serwera na Arch Linux

Po wystartowaniu serwera zgodnie z dokumentacją Open Shift Origin i naprawieniu błędu z konfiguracją c
group przeszedłem do kolejnego kroku Try It Out 7 :

1. Uruchomienie shella na serwerze:

```
1 $ docker exec -it origin bash
```

2. Logowanie jako testowy użytkownik:

```
1 $ oc login
2 Username: test
3 Password: test
```

3. Stworzenie nowego projektu:

```
1 $ oc new-project test
```

4. Pobranie aplikacji z Docker Huba:

 $^{^{7}} https://docs.openshift.org/latest/getting_started/administrators. html \#try-it-out$

5. Wystartowanie aplikacji:

```
1 $ oc new-app deployment-example:latest
```

6. Odczekanie aż aplikacja się uruchomi:

Niestety nie udało się przejść kroku 5, więc próba uruchomienia OpenShift Origin na Arch Linux zakończyła się niepowodzeniem.

Próba uruchomienia serwera na Fedora Atomic Host w Virtual-Boksie

Maszynę z najnowszym Fedora Atomic Host uruchomiłem za pomocą poniższego Vagrantfile:

```
1 # -*- mode: ruby -*-
2 \# vi: set ft=ruby:
4 Vagrant.configure("2") do |config|
    config.vm.box = "fedora/27-atomic-host"
6
    config.vm.box_check_update = false
    config.vm.network "forwarded_port", guest: 8443, host:
7

→ 18443, host_ip: "127.0.0.1"

    config.vm.network "forwarded_port", guest: 8080, host:

→ 18080, host_ip: "127.0.0.1"

    config.vm.provider "virtualbox" do |vb|
9
      vb.gui = false
10
      vb.memory = "8192"
11
12
13
    config.vm.provision "shell", inline: <<-SHELL</pre>
14
    SHELL
15 end
```

```
1 $ vagrant up
2 $ vagrant ssh
3 $ sudo docker run -d --name "origin" \
    --privileged --pid=host --net=host \
5
    -v /:/rootfs:ro \
6
    -v /var/run:/var/run:rw \
    -v /sys:/sys \
    -v /sys/fs/cgroup:/sys/fs/cgroup:rw \
    -v /var/lib/docker:/var/lib/docker:rw \
    -v /var/lib/origin/openshift.local.volumes:/var/lib/
10
       → origin/openshift.local.volumes:rslave \
11
    openshift/origin start
```

Kroki 1-5 były analogiczne do uruchamiania na Arch Linux, następnie:

6. Odczekanie aż aplikacja się uruchomi i weryfikacja działania:

7. Aktualizacja, przebudowanie i weryfikacja działania aplikacji:

8. Nie udało się uzyskać dostępu do panelu administracyjnego OpenShift:

```
1 $ curl -k 'https://localhost:8443/console/'
2 missing service (service "webconsole" not found)
3 missing route (service "webconsole" not found)
```

W internecie nie znalazłem żadnych informacji na temat tego błędu. Próbowałem również uzyskać pomoc na kanale #openshift na irc.freenode.net, ale bez skutku.

Wnioski

Panel administracyjny klastra *OpenShift Origin* jest jedyną znaczącą przewagą nad *Kubesprayem*. Reszta zarządzania klastrem odbywa się również za pomocą repozytorium skryptów Ansibla (w tym dodawanie kolejnych węzłów klastra⁸).

Z powodu braku dostępu do ww. panelu próbę uruchomienia *OpenShift Origin* uznaję za nieudaną i odrzucam to narzędzie.

6.4 kubespray

Cały kod znajduje się w moim repozytorium kubernetes-cluster⁹.

Kubernetes Dashboard

Dostęp do Dashboardu najprościej można uzyskać poprzez:

- 1. nadanie wszystkich uprawnień roli kubernetes-dashboard 10 ,
- 2. Wejście pod adres http://localhost:8001/api/v1/namespaces/kube-system/services/https:kwdashboard:/proxy/#!/login,
- 3. Kliknięcie skip.

Materiały źródłowe:

- https://github.com/kubernetes/dashboard/wiki/Access-control
- $\bullet \ https://github.com/kubernetes-incubator/kubespray/blob/master/docs/getting-started.md\#accessing-kubernetes-dashboard \\$

⁸https://docs.openshift.com/enterprise/3.0/admin_guide/manage_nodes.html#adding-nodes

⁹https://github.com/nazarewk/kubernetes-cluster

¹⁰https://github.com/kubernetes/dashboard/wiki/Access-control#
admin-privileges

Napotkane błędy

Błąd przy ustawieniu loadbalancer apiserver.address na 0.0.0.0:

6.5 Wnioski

Na moment pisania tej pracy *Kubespray* jest jedynym aktywnie rozwijanym i działającym rozwiązaniem uruchamiania klastra *Kubernetesa*.

Rozdział 7

Uruchamianie Kubernetesa w laboratorium 225

7.1 Przygotowanie węzłów CoreOS

Na wstępie przygotowałem *coreos.ipxe* i *coreos.ign* do rozruchu i bezha-słowego dostępu.

Po pierwsze stworzyłem Container Linux Config (plik *coreos.yml*) zawierający:

- 1. Tworzenie użytkownika *nazarewk*,
- 2. Nadanie mu praw do sudo i dockera (grupy sudo i docker),
- 3. Dodanie dwóch kluczy: wewnętrznego uczelnianego i mojego używanego na codzień w celu zdalnego dostępu.

```
1 passwd:
2  users:
3  - name: nazarewk
4  groups: [sudo, docker]
5  ssh_authorized_keys:
6  - ssh-rsa ... nazarewk
7  - ssh-rsa ... nazarewk@ldap.iem.pw.edu.pl
```

Następnie skompilowałem go do formatu Ignition narzędziem $\it ct$, skryptem $\it bin/render-coreos$ z wykazu.

Przygotowałem skrypt IPXE do uruchamiania CoreOS $\mathit{zetis/WWW/bo-ot/coreos.ipxe}.$

Umieściłem skrypt w /home/stud/nazarewk/WWW/boot i wskazałem go maszynom, które będą węzłami:

7.2 Przeszkody związane z uruchamianiem skryptów na uczelnianym Ubuntu

Brak virtualenv'a

Moje skrypty nie przewidywały braku virtualenva, więc musiałem ręcznie zainstalować go komendą apt-get install virtualenv. Dodałem ten krok do skryptu setup-packages.

Klonowanie repozytorium bez logowania

W celu umożliwienia anonimowego klonowania repozytorium z Githuba, zmieniłem protokół z qit na https:

```
1 git clone https://github.com/nazarewk/kubernetes-cluster. \hookrightarrow git
```

Problem pojawił się również dla submodułów gita (.gitmodules).

Atrybut wykonywalności skryptów

W konfiguracji uczelnianej git nie ustawia domyślnie atrybutu wykonalności dla plików wykonywalnych i zdejmuje go przy aktualizacji pliku. Problem rozwiązałem dodaniem komendy chmod +x bin/* do skryptu pull.

Konfiguracja dostępu do maszyn bez hasła

Poza konfiguracją *CoreOS* wypełem konfigurację SSH do bezhasłowego dostępu. W pliku ~/.ssh/config umieściłem:

```
1 Host s?
2  User admin
3
4 IdentityFile ~/.ssh/id_rsa
5 IdentitiesOnly yes
6
7 Host s?
8  StrictHostKeyChecking no
9  UserKnownHostsFile /dev/null
```

Problemy z siecią

W trakcie pierwszego uruchamiania występowały problemy z siecią uczelnianą, więc rozszerzyłem plik ansible.cfg o ponawianie prób wywoływania komend dodając wpis retires=5 do sekcji [ssh connection].

Limit 3 serwerów DNS

Napotkałem limit 3 serwerów DNS¹:

```
1 TASK [docker : check system nameservers]
     2 Friday 26 January 2018 14:47:09 +0100 (0:00:01.429)
     3 \text{ ok: } [\text{node3}] \Rightarrow \{\text{"changed": false, "cmd": "grep \"^}
     → nameserver\" /etc/resolv.conf | sed 's/^nameserver\\s
     → *//'", "delta": "0:00:00.004652", "end": "2018-01-26
     → 13:47:11.659298", "rc": 0, "start": "2018-01-26

→ 13:47:11.654646", "stderr": "", "stderr_lines": [], "

    stdout": "172.29.146.3\n1

4 72.29.146.6\n10.146.146.3\n10.146.146.6", "stdout_lines":
     → "10.146.146.6"]}
6 TASK [docker : add system nameservers to docker options]
     7 Friday 26 January 2018 14:47:13 +0100 (0:00:01.729)
       8 \text{ ok: } [\text{node3}] \Rightarrow \{ \text{"ansible\_facts": } \{ \text{"docker\_dns\_servers": } \\ \hookrightarrow [ \text{"10.233.0.3", "172.29.146.3", "172.29.146.6", } \\ \hookrightarrow \text{"10.146.146.3", "10.146.146.6"]} \}, \text{ "changed": } \text{false} \} 
10 TASK [docker : check number of nameservers]
     11 Friday 26 January 2018 14:47:15 +0100 (0:00:01.016)

→ 0:04:32.563 ********
12 fatal: [node3]: FAILED! => {"changed": false, "msg": "Too
     \hookrightarrow many nameservers. You can relax this check by set

    docker_dns_servers_strict=no and we will only use the
```

Okazało się, że maszyna s8 była podłączona również na drugim interfejsie sieciowym, w związku z tym miała zbyt dużo wpisów serwerów DNS.

Rozwiązałem problem ręcznie logując się na maszynę i wyłączając drugi interfejs sieciowy komendą ip 1 set eno1 down.

¹https://github.com/kubernetes-incubator/kubespray/blob/master/docs/
dns-stack.md#limitations

7.3 Pierwszy dzień - uruchamianie skryptów z maszyny s6

Większość przeszkód opisałem w powyższym rozdziale, więc w tym skupię się tylko na problemach związanych z pierwszą próbą uruchomienia skryptów na maszynie s6.

Najpierw próbowałem uruchomić skrypty na maszynach: s2, s4 i s5

```
1 cd ~/kubernetes/kubernetes-cluster
2 bin/setup-cluster-full 10.146.255.{2,4,5}
```

Po uruchomieniu okazało się, że maszyna s2 posiada tylko połowę RAMu (4GB) i nie mieszczą się na niej obrazy Dockera konieczne do uruchomienia klastra

Kolejną próbą było uruchomienie na maszynach s4, s5, s8 i s9. Skończyło się problemami z Vaultem opisanymi w dalszych rozdziałach.

7.4 Kolejne próby uruchamiania klastra z maszyny s2

Dalsze testy przeprowadzałem na maszynach: s4, s5, s6, s8 i s9.

Najwięcej czasu spędziłem na rozwiązaniu problemu z DNSami opisanym wyżej.

Generowanie inventory z HashiCorp Vault'em

Skrypt *inventory_builder.py* z *Kubespray* generuje wpisy oznaczające węzły jako posiadające HashiCorp Vaulta.

Uruchomienie z Vault'em zakończyło się błędem, więc wyłączyłem Vault'a rozbijając skrypt bin/setup-cluster-full na krok konfiguracji i krok uruchomienia, pomiędzy którymi mogłem wyedytować inventory/inventory.cfg:

```
bin/setup-cluster-configure 10.146.255.{4,5,6,8,9}
bin/setup-cluster
```

Próbowałem dostosować parametr $cert_management^2$, żeby działał zarówno z Vaultem jak i bez, ale nie dało to żadnego skutku. Objawem było nie uruchamianie się etcd.

Uznałem, że taka konfiguracja jeszcze nie działa i zarzuciłem dalsze próby. Aby rozwiązać problem trzeba usunąć wpisy pod kategorią [vault] z pliku inventory.cfg.

 $^{^2} https://github.com/kubernetes-incubator/kubespray/blob/master/docs/vault.md\\$

Niepoprawne znajdowanie adresów IP w ansible

Z jakiegoś powodu konfiguracje $s6 \pmod{3}$ i $s8 \pmod{4}$ kończyły się błędem:

```
1 \; \text{TASK} \; [\text{kubernetes/preinstall} : Stop if ip var does not match]
     → local ips] ******
2 Friday 26 January 2018 16:37:48 +0100 (0:00:01.297)
     3 fatal: [node4]: FAILED! => {
      "assertion": "ip in ansible_all_ipv4_addresses",
      "changed": false,
5
      "evaluated_to": false
6
7 }
8 fatal: [node3]: FAILED! => {
      "assertion": "ip in ansible_all_ipv4_addresses",
      "changed": false,
10
      "evaluated_to": false
11
12 }
```

Trzy dni później nie wprowadzając po drodze żadnych zmian uruchomiłem klaster bez problemu.

Przyczyną błędu okazały się pozostałości konfiguracji maszyn niezależne ode mnie.

Dostęp do Kubernetes Dashboardu

Kubernetes Dashboard jest dostępny pod poniższą ścieżką HTTP:

```
1 /api/v1/namespaces/kube-system/services/https:kubernetes- \hookrightarrow dashboard:/proxy/#!/service/default/kubernetes
```

Można się do niego dostać na dwa sposoby:

- 1. kubectl proxy, które wystawia dashboard na adresie http://127.0.0.1:8001
- 2. Pod adresem https://10.146.225.4:6443, gdzie 10.146.225.4 to adres IP dowolnego mastera, w tym przypadku maszyny s4

Kompletne adresy to:

Przekierowanie portów Jeżeli nie pracujemy z maszyny uczelnianej porty możemy przekierować przez SSH na następujące sposoby (jeżeli skrypty uruchamialiśmy z maszyny s2 i łączymy się do mastera na maszynie s4):

1. Plik ~/.ssh/config:

```
1 Host s2
2 LocalForward 127.0.0.1:8001 localhost:8001
3 LocalForward 127.0.0.1:6443 10.146.225.4:6443
```

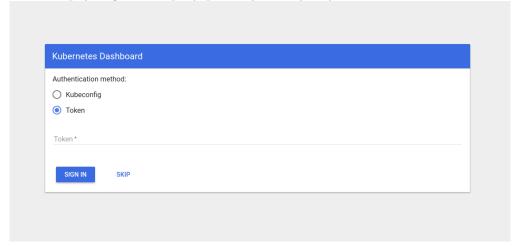
2. Argumenty ssh, np.:

```
1 ssh -L 8001:localhost:8001 -L 6443:10.146.225.4:6443

→ nazarewk@s2
```

Użytkownik i hasło Domyślna nazwa użytkownika Dashboardu to *kube*, a hasło znajduje się w pliku *credentials/kube user*.

W starszej wersji (uruchamianej wcześniej) Kubernetes i/lub Kubespray brakowało opcji logowania przy pomocy nazwy użytkownika i hasła:

Od 29 stycznia 2018 roku widzę poprawny ekran logowania (opcja Basic):

\supset	Kubeconfig
	Please select the kubeconfig file that you have created to configure access to the cluster. To find out more about how to configure and use kubeconfig file, please refer to the Configure Access to Multiple Clusters section.
0	Token
	Every Service Account has a Secret with valid Bearer Token that can be used to log in to Dashboard. To find out more about how to configure and use Bearer Tokens, please refer to the Authentication section.
•	Basic
	Username
	kube
	Password
	•••••
	SIGN IN SKIP

Instalacja dodatkowych aplikacji z użyciem Kubespray

Kubespray ma wbudowaną instalację kilku dodatkowych aplikacji playbookiem upgrade-cluster.yml z tagiem apps (skrypt bin/setup-cluster-upgrade).

Zmieniłem $kube_script_dir$ na lokalizacje z poza /usr/local/bin, bo w systemie CoreOS jest read-only squashfsem, wybrałem /opt/bin ponieważ znajdował się już w PATHie na CoreOS. Później dowiedziałem się, że domyślnie zmiany CoreOS powinny być umieszczane w folderze /opt

W końcu ze względu na liczne błędy zarzuciłem temat.

Instalacja Helm

 $Helm^3$ jest menadżerem pakietów dla Kubernetes. Jego głównym zadaniem jest standaryzacja, automatyzacja i ułatwienie instalacji aplikacji w Kubernetes.

³https://github.com/kubernetes/helm

Helm składa się z:

- programu *helm* uruchamianego lokalnie i korzystającego z danych dostępowych *kubectla*,
- aplikacji serwerowej Tiller, z którą helm prowadzi interakcje,
- pakietów *Charts* i ich repozytoriów, domyślnie jest to *kubernetes/charts*⁴,

Jego instalacja sprowadza się do:

- 1. ściągnięcia pliku wykonywalnego dla obecnej architektury,
- 2. dodania roli RBAC dla Tillera,
- 3. Wywołanie komendy helm init -- service account tiller

Wszystkie kroki zawierają się w skrypcie bin/install-helm. Ze względu na braku dystrybucji Helm na FreeBSD całość uruchamiam przez SSH na węźle-zarządcy (domyślnie s4).

Szybko okazało się, że większość pakietów wymaga trwałych zasobów dyskowych i nie uda się ich uruchomić bez ich konfiguracji w sieci uczelnianej.

⁴https://github.com/kubernetes/charts

Rozdział 8

Docelowa konfiguracja w sieci uczelnianej

Pełną konfiguracja Kubernetesa można uruchomić z maszyny ldap; znajduje się ona w folderze /pub/Linux/CoreOS/zetis/kubernetes maszyny ldap, który zawiera podane foldery:

- *kubernetes-cluster* moje repozytorium zawierające konfigurację i skrypty pozwalające uruchomić klaster,
- boot skrót do folderu kubernetes-cluster/zetis/WWW/boot zawierającego konfigurację iPXE oraz Ignition:
 - coreos.ign plik konfigurujący CoreOS, wygenerowany z pliku coreos.yml narzędziem do transpilacji konfiguracji ct^1 , narzędzie domyślnie nie jest skompilowane na FreeBSD i musimy uruchomić je z Linuxa,
- log standardowe wyjście uruchamianych komend,

8.1 Procedura uruchomienia klastra

- 1. Wchodzę na maszynie ldap do folderu /pub/Linux/CoreOS/zetis/kubernetes/kubernetes-cluster
- 2. Upewniam się, że mój klucz SSH znajduje się w boot/coreos.ign,
- 3. Włączam maszyny-węzły wybierając z menu *iPXE CoreOS -> Kuber-netes* lub wybierając w narzędziu *boot* bezpośrednio *coreos kub*,
- 4. Upewniam się, że mam bezhasłowy dostęp do tych maszyn, minimalna konfiguracja ~/.ssh/config to:

https://github.com/coreos/container-linux-config-transpiler

```
1 Host s?
2  User admin
3
4 Host *
5  User nazarewk
6  IdentityFile ~/.ssh/id_rsa
7  IdentitiesOnly yes
8
9 Host s? 10.146.255.*
10  StrictHostKeyChecking no
11  UserKnownHostsFile /dev/null
```

5. Upewniam się, że istnieje folder *kubespray/my_inventory*, jeżeli nie, to go tworzymę kopiując domyślną konfigurację:

1 cp -rav kubespray/inventory kubespray/my_inventory

6. Otwieram plik *inventory/inventory.cfg* i upewniam się, że uruchomione maszyny są obecne w sekcji [all] oraz przypisane do odpowiednich ról: [kube-master] i [etcd] lub [kube-node]. Identyfikatorem maszyny jest pierwsze słowo w grupie [all], przykładowa konfiguracja dla maszyn s4, s5 i s6 z jednym zarządcą to:

```
1 [all]
       ip=10.146.225.3
2;s3
3 s4 ip=10.146.225.4
      ip=10.146.225.5
4 s5
      ip=10.146.225.6
5 s6
6;s7
       ip=10.146.225.7
7;s8
       ip=10.146.225.8
8;s9
      ip=10.146.225.9
9; sa ip=10.146.225.10
       ip=10.146.225.11
10;sb
11;sc ip=10.146.225.12
12
13 [kube-master]
14 s4
15
16 [kube-node]
17 s5
18 s6
19
20 [etcd]
21 \text{ s4}
22
23 [k8s-cluster:children]
24 kube-node
25 \text{ kube-master}
```

Opcjonalnie można do każdego węzła:

- dopisać ansible_python_interpreter=/opt/bin/python, żeby ułatwić uruchamianie ansibla partiami,
- dopisać ansible_host=, jeżeli che się korzystać z pierwszego wyrazu opisu węzła jako aliasu, a nie faktycznej jego nazwy w sieci uczelnianej,
- 7. Upewniam się, że plik *inventory/group_vars/all.yml* zawiera naszą konfigurację; minimalny przykład:

8. Uruchamiam konfigurowanie maszyn bin/setup-cluster lub bez skryptu:

Po około 10-20 minutach skrypt powinien zakończyć się wpisami pokroju:

```
2 PLAY RECAP ******
                                     changed=0
3 localhost
                           : ok=2
                       failed=0
    → unreachable=0
                           : ok = 281
                                    changed=94
4 s4
    → unreachable=0
                       failed=0
                           5 s5
    → unreachable=0
                       failed=0
                                    changed=54
6 s6
                           : ok=186
    → unreachable=0
                       failed=0
```

9. Weryfikuję instalację:

```
1 ldap% bin/kubectl get nodes
2 NAME
            STATUS
                       ROLES
                                  AGE
                                             VERSION
3 s4
            Ready
                       master
                                  2m
                                             v1.9.1+coreos.0
                                  2m
4 s5
            Ready
                       node
                                             v1.9.1+coreos.0
5 s6
            Ready
                       node
                                  2m
                                             v1.9.1+coreos.0
```

8.2 Sprawdzanie, czy klaster działa

Wywołanie skryptu bin/students nazarewk create jest równoważne uruchomieniu komendy kubectl create -f nazarewk.yml, gdzie plik nazarewk.yml to:

```
1 apiVersion: v1
2 kind: Namespace
3 metadata:
   name: nazarewk
    labels:
6
      name: nazarewk
8 apiVersion: v1
9 kind: ServiceAccount
10 metadata:
    name: nazarewk
11
12
    namespace: nazarewk
13 ---
14 kind: RoleBinding
15 apiVersion: rbac.authorization.k8s.io/v1
16 metadata:
    name: nazarewk-admin-binding
18
   namespace: nazarewk
19 roleRef:
20 kind: ClusterRole
    name: admin
22
    apiGroup: rbac.authorization.k8s.io
23 subjects:
24 - kind: ServiceAccount
25 name: nazarewk
```

W skrócie:

- tworzę Namespace
- tworzę ServiceAccount
- przypisuję wbudowaną Role o nazwie admin do ServiceAccount o nazwie nazarewk za pomocą RoleBinding,

Korzystanie z klastra jako student

• tworzę użytkownika z jego własnym Namespace

```
1 ldap% bin/students nazarewk create
2 namespace "nazarewk" created
3 serviceaccount "nazarewk" created
4 rolebinding "nazarewk-admin-binding" created
5 Tokens:
```

```
6 eyJhb < < <SKROCONY TOKEN>>>ahHfxU-TRw
7 ldap% bin/students
8 NAME
                  STATUS
                             AGE
9 default
                  Active
                             Зm
10 kube-public
                 Active
                             3m
11 kube-system
                  Active
                             3m
                             16s
12 nazarewk
                  Active
```

 \bullet kopiuję token na s2 z uruchomionym ubuntu:

```
1 ldap% bin/student-tokens nazarewk | ssh nazarewk@s2 "cat \hookrightarrow > /tmp/token"
```

• pobieram *kubectl*

• sprawdzam, czy mam dostęp do klastra

```
1 s2% kubectl get nodes
2 The connection to the server localhost:8080 was refused -

→ did you specify the right host or port?
```

• konfiguruję kubectl (najprościej aliasem)

```
1 s2% alias kubectl='command kubectl -s "https://s4:6443" -- \hookrightarrow insecure-skip-tls-verify=true --token="$(cat /tmp/ \hookrightarrow token)" -n nazarewk'
```

• weryfikuję brak dostępu do zasobów globalnych

• tworzę deployment z przykładowa aplikacją

```
1 s2% kubectl run echoserver \
2 --image=gcr.io/google_containers/echoserver:1.4 \setminus
3 --port=8080 \
4 --replicas=2
5 deployment "echoserver" created
6 s2% kubectl get deployments
                  DESIRED
                              CURRENT
                                          UP-TO-DATE
                                                         AVAILABLE
      \hookrightarrow AGE
                                                                        3
8 echoserver
      \hookrightarrow m
9 s2% kubectl get pods
10 NAME
                                     READY
                                                 STATUS
                                                             RESTARTS
            AGE
11 echoserver-7b9bbf6ff-22df4
                                     1/1
                                                 Running
                    4 \, \mathrm{m}
12 echoserver-7b9bbf6ff-c6kbv
                                     1/1
                                                 Running
                    4m
```

• wystawiam port, żeby dostać się do aplikacji spoza klastra

```
1 s2% kubectl expose deployment echoserver --type=NodePort
2 service "echoserver" exposed
3 s2% kubectl describe services/echoserver | grep -e NodePort
     \hookrightarrow :
4 NodePort:
                               <unset>
                                         30100/TCP
5 s2% curl s4:30100
6 CLIENT VALUES:
7 client_address=10.233.107.64
8 command=GET
9 real path=/
10 query=nil
11 request_version=1.1
12 request_uri=http://s4:8080/
14 SERVER VALUES:
15 server_version=nginx: 1.10.0 - lua: 10001
16
17 HEADERS RECEIVED:
18 \text{ accept}=*/*
19 host=s4:30100
20 user-agent=curl/7.47.0
21 BODY:
22 -no body in request-
```

• sprawdzam, czy z *ldapa* też mam dostęp do aplikacji:

```
1 ldap% curl s4:30100
2 CLIENT VALUES:
3 client_address=10.233.107.64
4 command=GET
5 real path=/
6 query=nil
7 request_version=1.1
8 request_uri=http://s4:8080/
10 SERVER VALUES:
11 server_version=nginx: 1.10.0 - lua: 10001
13 HEADERS RECEIVED:
14 \text{ accept}=*/*
15 \text{ host=s4:} 30100
16 user-agent=curl/7.58.0
17 BODY:
18 -no body in request-
```

• usuwam użytkownika

• sprawdzam, czy coś zostało po koncie użytkownika

Rozdział 9

Rezultaty i wnioski

Główne założenia pracy inżynierskiej zostały spełnione. Wyjaśniłem dużą ilość zagadnień związanych z *Kubernetes* oraz oddałem do użytku skrypty konfigurujące klaster *Kubernetes* wraz z prostym w obsłudze dodawaniem i usuwaniem jego użytkowników.

W trakcie pisania pracy temat okazał się zbyt obszerny, żeby go kompletnie i wyczerpująco opisać w pracy inżynierskiej. W związku z tym musiałem wybrać tylko najważniejsze informacje i przekazać je w możliwie najkrótszej formie.

Projekt jest bardzo aktywnie rozwijany, więc wiele informacji wyszło na jaw w końcowych etapach pisania pracy. W samej pracy pojawiły się jedynie wzmianki o nich bez dogłębnej analizy.

Nie udało mi się przeprowadzić testów wydajnościowych klastra ze względu na brak czasu.

Dodatek A

Wykaz skryptów

A.1 ipxe-boot

 $ipxe\text{-}boot^1$ jest stworzonym przeze mnie na potrzeby pracy repozytorium git skryptów pozwalających na bezdyskowe uruchamianie maszyn poza siecią uczelnianą.

Nie zostały one wykorzystane w końcowej formie pracy inżynierskiej, więc nie będę ich bezpośrednio wymieniał.

A.2 kubernetes-cluster

 $kubernetes-cluster^2$ jest repozytorium Git, które zawiera kompletny kod źródłowy wykorzystywany w tej pracy inżynierskiej i umieszczony w katalogu /pub/Linux/CoreOS/zetis/kubernetes/kubernetes-cluster/ sieci uczelnianej.

¹https://github.com/nazarewk/ipxe-boot

²https://github.com/nazarewk/kubernetes-cluster

bin/pull

Pobiera aktualną wersję repozytorium wraz z najnowszą wersją zależności:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: git pull wrapper including submodule updates
4
5 git pull || (git fetch --all && git reset --hard origin)
6 git submodule update --init --remote --recursive
7 chmod +x ${0%/*}/*
```

bin/vars

Zawiera wspólne zmienne środowiskowe wykorzystywane w reszcie skryptów oraz linii komend:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: Holds common variables used in all other scripts
5 if [ -z "$KC_CONFIGURED" ]; then
    KC_CONFIGURED=1
7
    BIN="\$(realpath \${0\%/*})"
8
    PATH="$BIN:$PATH"
9
    PDIR="${BIN%/*}"
10
    VENV="$PDIR/.env"
11
   KUBESPRAY="$PDIR/kubespray"
12
    INVENTORY="$KUBESPRAY/my_inventory"
13
14
    CONFIG_FILE="$INVENTORY/inventory.cfg"
15
    export KUBECONFIG="$KUBESPRAY/artifacts/admin.conf"
16
17
    export ANSIBLE_CONFIG="$PDIR/ansible.cfg"
```

$bin/ensure ext{-}virtualenv$

Konfiguruje środowisko Pythona, włącznie z próbą instalacji brakującego virtualenv przez apt:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: installs python virtualenv
5. \$ \{0\%/*\}/\text{vars}
6 python="$(which python)"
7 activate="$VENV/bin/activate"
9 find_virtualenv() {
10
      which virtualenv 2> /dev/null || which virtualenv
11 }
12
13 install_virtualenv () {
    # Installs pip and/or virtualenv
15
16
    local pip=$(which pip)
17
    local apt=$(which apt)
    if [ ! -z "$pip" ]; then
18
      sudo $pip install virtualenv
19
20
      return 0
    elif [ ! -z "$apt" ]; then
  sudo $apt install virtualenv
21
22
23
      return 0
24
25
      echo 'Virtualenv, pip and apt-get are both missing,
          exit 1
26
27
    fi
28 }
30 create_env () {
      local cmd=$(find_virtualenv)
31
       [ -z "$cmd" ] && install_virtualenv && cmd=$(
32
          → find_virtualenv)
33
      $cmd -p $python $VENV
34
       . $activate
35
36
37
      pip install -U pip setuptools
38 }
39
40 [ -z "$python" ] && echo 'python is missing' && exit 1
41 [ -e "$activate" ] && . $activate || create_env
42 pip install -U -r $PDIR/requirements.txt
```

bin/ensure-configuration

Generuje brakujące pliki konfiguracyjne SSH, inventory.cfg i group_vars/all.yml nie nadpisując istniejących:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: configures cluster (SSH, inventory, group_vars)
5. \$ \{0\%/*\}/\text{vars}
6 SSH_CFG_DST="$HOME/.ssh/config"
7 SSH_CFG="$PDIR/zetis/.ssh/kubernetes.conf"
8
9
10 is_ssh_config_missing () {
   cat << EOF | python</pre>
12 import sys
13 expected = open('$SSH_CFG', 'rb').read()
14 existing = open('$SSH_CFG_DST', 'rb').read()
15 sys.exit(expected in existing)
16 EOF
17
    return $?
18 }
19
20 is_ssh_config_missing && cat $SSH_CFG >> $SSH_CFG_DST
21
22 file="$INVENTORY/inventory.cfg"
23 [ -f "$file" ] || cat << EOF > "$file"
24 [all]
25;s3 ip=10.146.225.3
26 s4 ip=10.146.225.4
27 s5 ip=10.146.225.5
28 s6 ip=10.146.225.6
      ip=10.146.225.7
29 ;s7
      ip=10.146.225.8
30;s8
31;s9 ip=10.146.225.9
32 ;sa ip=10.146.225.10
33; sb ip=10.146.225.11
34; sc ip=10.146.225.12
35
36 [kube-master]
37 s4
38
39 [kube-node]
40 \text{ s}5
41 s6
42
43 [etcd]
44 s4
```

```
46 [k8s-cluster:children]
47 kube-node
48 \text{ kube-master}
49 EOF
50
51 file="$INVENTORY/group_vars/all.yml"
52 [ -f "$file" ] || cat << EOF > "$file"
53 cluster_name: zetis-kubernetes
54 \; {\tt bootstrap\_os:} \; {\tt coreos}
55 \text{ kube\_basic\_auth: } 
56 kubeconfig_localhost: true
57 kubectl_localhost: true
58 download_run_once: true
59 cert_management: "{{ 'vault' if groups.get('vault', None)
     60 helm_enabled: true
61 helm_deployment_type: docker
62 kube_script_dir: /opt/bin/kubernetes-scripts
63 EOF
```

$bin/render ext{-}coreos$

Generuje konfigurację Ignition (JSON) na podstawie Container Linux Config (YAML):

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: renders CoreOS Ignition (incl. retrieving binary
     \hookrightarrow )
5. \$ \{0\%/*\}/vars
6 ct_version=${1:-0.6.1}
7 boot="$PDIR/zetis/WWW/boot"
8 url='https://github.com/coreos/container-linux-config-

    transpiler'

9 url="$url/releases/download"
10 url="$url/v${ct_version}/ct-v${ct_version}-x86_64-unknown-
     → linux-gnu"
11
12 wget -nc $url -0 $BIN/ct
13 \text{ chmod } +x \text{ $BIN/ct}
14 $BIN/ct -pretty \
  -in-file "$boot/coreos.yml" \
16 -out-file "$boot/coreos.ign"
```

$bin/setup ext{-}cluster$

Właściwy skrypt konfigurujący klaster na działających maszynach CoreOS:

```
1 #!/bin/sh
 2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
 3 # Purpose: sets up the cluster
5. $\{0\%/*\}/\text{vars}
6 . $BIN/ensure-configuration
7. $BIN/activate
8
9 (
10
    cd $KUBESPRAY;
11
    ansible-playbook -i $INVENTORY/inventory.cfg cluster.yml
        → -b -v $@
12)
13
14 chmod -R 700 $KUBESPRAY/{artifacts/admin.conf,credentials}
16 \text{ cat} << \text{EOF}
17 Login credentials:
    user: kube
    password: $(cat $PDIR/credentials/kube_user)
20 EOF
```

bin/setup-cluster-full

Skrót do pobierania najnowszej wersji, a następnie uruchamiania klastra:

```
1 #!/bin/sh
2 . ${0%/*}/vars
3
4 $BIN/pull
5 $BIN/setup-cluster $@
```

bin/setup-cluster-upgrade

Skrypt analogiczny do setup-cluster, ale wywołujący upgrade-cluster.yml zamiast cluster.yml:

bin/kubectl

Skrót kubectl z automatycznym dołączaniem konfiguracji kubespray:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: kubectl wrapper which uses generated
     \hookrightarrow configurations
5 # Handle running kubectl from PATH
6 [ "${0%/*}" == "$0" ] \
7 && _bin=$(dirname $(which kubectl)) \
10 . \frac{\text{bin}}{\text{vars}}
12 local_bin="$PDIR/artifacts/kubectl"
13
14 if [ -f $local_bin ]; then
15 chmod +x $local_bin
16
   kubectl=$local_bin
17 else
    kubectl=/usr/bin/kubectl
18
19 fi
20
21 $kubectl $@
```

bin/students

Skrypt zarządzający obiektami Kubernetes użytkowników, czyli studentów:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: executes operations on users (create, get,

    describe, delete)

5. \$ \{0\%/*\}/vars
7 kubectl_command () {
8 local users="$1"
9 local cmd="$2"
10 for name in $users; do
    cat <<EOF | $BIN/kubectl $cmd -f -</pre>
12 apiVersion: v1
13 kind: Namespace
14 metadata:
15 name: \{name\}
16
    labels:
      name: ${name}
17
18
19 ---
20
21 apiVersion: v1
22 kind: ServiceAccount
23 metadata:
24 name: \{name\}
25
    namespace: ${name}
26
27 ---
28
29 kind: RoleBinding
30 apiVersion: rbac.authorization.k8s.io/v1
31 metadata:
    name: ${name}-admin-binding
    namespace: ${name}
34 roleRef:
    kind: ClusterRole
    name: admin
36
37
    apiGroup: rbac.authorization.k8s.io
38 subjects:
39 - kind: ServiceAccount
40
    name: ${name}
41 EOF
42
    echo Tokens:
    $BIN/student-tokens ${name}
```

```
44 done
45 }
46
47 case $1 in 48 ""|list)
49
        $BIN/kubectl get namespace
50
     -h ; ;
51
        cat << EOF</pre>
52
        Usage: $0 "<usernames>" create|get|describe|delete
  where <usernames> is a single-argument list of
53
54
               → usernames
        You can also call it without arguments to list users (
55
            → namespaces)
56~{\sf EOF}
57
58
        kubectl_command "$@"
59
60
        ;;
61 esac
```

$bin/student ext{-}tokens$

Listuje przepustki konkretnego użytkownika:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: lists kubernetes authentication tokens for
      \hookrightarrow specified user
5. $\{0\%/*\}/\text{vars}
6 \text{ name} = \$1
7 args="--namespace $name get serviceaccount $name"
8 args="$args -o jsonpath={.secrets[*].name}"
9 for token in '$BIN/kubectl $args'; do
       args="get secrets $token --namespace $name"
args="$args -o jsonpath={.data.token}"
10
11
       $BIN/kubectl $args | base64 --decode
12
13
       echo
14 done
```

bin/install-helm

Instaluje menadżer pakietów Helm:

```
1 #!/bin/sh
2 # Author: Krzysztof Nazarewski <nazarewk@gmail.com>
3 # Purpose: installs helm package manager into Kubernetes
     \hookrightarrow cluster
5. \$ \{0\%/*\}/vars
6
7 host=\{1:-s4\}
8
9 ssh () {
  command ssh $host sudo $@
10
11 }
12
13 cat <<EOF | ssh bash
14 export HELM_INSTALL_DIR=/opt/bin
15 url='https://raw.githubusercontent.com/kubernetes/helm/
     \hookrightarrow master/scripts/get'
17 EOF
18
19 cat <<EOF | ssh kubectl create -f -
20 apiVersion: v1
21 kind: ServiceAccount
22 metadata:
23
    name: tiller
24
    namespace: kube-system
25 ---
26 apiVersion: rbac.authorization.k8s.io/v1beta1
27 kind: ClusterRoleBinding
28 metadata:
   name: tiller
30 roleRef:
    apiGroup: rbac.authorization.k8s.io
31
    kind: ClusterRole
33
    name: cluster-admin
34 subjects:
    - kind: ServiceAccount
35
36
      name: tiller
37
      namespace: kube-system
38 EOF
39
40 ssh helm version | grep Server: || ssh helm init --service-
  → account tiller
```

zetis/.ssh/kubernetes.conf

Częściowy plik konfiguracyjny SSH do umieszczenia w ~/.ssh/config:

```
1 Host s?
2  User admin
3
4 IdentityFile ~/.ssh/id_rsa
5 IdentitiesOnly yes
6
7 Host s?
8  StrictHostKeyChecking no
9  UserKnownHostsFile /dev/null
```

zetis/WWW/boot/coreos.ipxe

Skrypt iPXE uruchamiający maszynę z CoreOS:

zetis/WWW/boot/coreos.yml

Plik konfiguracyjny Container Linux Config w formacie YAML, docelowo do przepuszczenia przez narzędzie *ct.* Wyjątkowo skróciłem ten skrypt, ze względu na długość kluczy SSH:

```
passwd:
users:
name: admin
groups: [sudo, docker]
ssh_authorized_keys:
nsh-rsa AAAAB3N...dAYs7Y6L8= ato@volt.iem.pw.edu.pl
ssh-rsa AAAAB3N...N9aLYp0ct/ nazarewk
nsh-rsa AAAAB3N...XRjw== nazarewk@ldap.iem.pw.edu.pl
```

zetis/WWW/boot/coreos.ign

Z powyższego pliku wygenerowany zostaje (również skrócony) plik JSON:

```
1 {
2
     "ignition": {
       "config": {},
"timeouts": {},
"version": "2.1.0"
3
4
5
6
7
     "networkd": {},
     "passwd": {
8
       "users": [
9
10
            "groups": [
11
              "sudo",
12
               "docker"
13
14
            "name": "admin",
15
            "sshAuthorizedKeys": [
16
              "ssh-rsa AAAAB3N...N9aLYp0ct/ nazarewk",
17
              "ssh-rsa AAAAB3N...XRjw== nazarewk@ldap.iem.pw.
18
                  → edu.pl"
19
              "ssh-rsa AAAAB3N...dAYs7Y6L8= ato@volt.iem.pw.edu
                  → .pl"
20
          }
21
       ]
22
23
     "storage": {},
24
     "systemd":
25
26 }
```